

Protikorupčný program
Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny
Slovenskej republiky

Bratislava
august 2019

1. Úvod

Rezortný protikorupčný program Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej „RPKP“ alebo „protikorupčný program“) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená *Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023* (ďalej „Protikorupčná politika SR“). V bode B.3 tohto uznesenia sa členom vlády a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy ukladá prijať na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík rezortný protikorupčný program.

Tento protikorupčný program nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa takisto zohľadňujú požiadavky štandardov podľa normy ISO 37001¹, najmä však informácie vyplývajúce z prieskumu o korupčných rizikách v služobnom úrade, ktorým je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a informácie vyplývajúce z prieskumu o korupčných rizikách v organizáciách, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci.

Aktuálne znenie RPKP ministerstva sa nachádza na webovom sídle ministerstva na adrese <https://www.employment.gov.sk>.

Adresátmi tohto RPKP sú zamestnanci ministerstva a zamestnanci organizácií, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci. Jeho účelom je poskytnúť im súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a zmenšovania priestoru na ich vznik a existenciu.

2. Vymedzenie pojmov

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používa toto vymedzenie pojmov:

Integrita: znamená vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovateľnými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia: Vymedzenie pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii.² Podobne aj Európska komisia (EK) v súvislosti Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného)

¹ Norma STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) Systémy manažérstva proti korupcii. Označenie anglického znenia normy je ISO 37001:2016 - Anti-bribery management systems.

² Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.); (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf)

postavenia na osobný prospech“.³ Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (TZ)⁴ sa v § 328 až § 336b uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. **Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam**, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie⁵, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe⁶ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním^{7,8}.

V norme ISO 37001⁹ má pojem **korupcia** generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

Korupčné riziko¹⁰: V užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie¹¹ alebo konanie.

Odvetné opatrenie: znamená ktorúkoľvek z týchto činností uskutočňovaných proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie)¹², bossing¹³, mobbing¹⁴, nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

³ Dokument EK *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, Európske štrukturálne a investičné fondy – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00. (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf)

⁴ Zákon č. 300/2005, Trestný zákon.

⁵ Pozri glosár TSI <https://www.transparency.org/glossary/term/extortion>.

⁶ Pozri § 266 Trestného zákona.

⁷ Pozri § 241 Trestného zákona.

⁸ V tomto kontexte je vhodné posúdiť pôsobnosť špecializovaných orgánov, najmä však Špecializovaného trestného súdu.

⁹ STN ISO 37001:2019.

¹⁰ Medzi pojmi „korupčné riziko“ a „riziko korupcie“ je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

¹¹ Vráťane postoja, reči, pohybov, gest, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

¹² Napríklad, keď sa po oznámení protispoločenskej činnosti začne byť činnosť, plnenie pracovných povinností, dochádzka a pod. zamestnanca-oznamovateľa neprimerane kontrolovaná a nad takú mieru, ktorá je ináč bežná pri kontrole iných zamestnancov.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner): externá strana, s ktorou organizácia¹⁵ má vecný vzťah¹⁶ alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“): Pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) zmenšovanie a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie; e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Systém protikorupčného manažérstva: znamená súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov na dosahovanie protikorupčných cieľov.¹⁷

Verejná integrita sa chápe ako dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.¹⁸ V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem¹⁹ sa chápe ako záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb²⁰, ale ako oprávnený nárok²¹, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb, a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie²² a právneho štátu.

---

¹³ Napr. odlišné odmeňovanie v neprospech oznamovateľa, zvýšené požiadavky na jeho výkony v práci, privlastňovanie si výsledkov jeho práce nadriadeným, vyvíjanie časového tlaku na oznamovateľa, zadávanie práce a úloh, ktorých cieľom je ponížiť oznamovateľa.

¹⁴ Šikanózne správanie voči oznamovateľovi a podnecovanie do takého správania, napr. verbálne útoky, izolovanie oznamovateľa od skupiny ostatných pracovníkov v organizačnom útvere, ohováranie, psychický nátlak, komunikácia s oznamovateľom sarkastickým tónom a pod.

¹⁵ Podľa ISO 37001 je to osoba alebo skupina ľudí, ktorá na dosahovanie svojich cieľov má vlastné funkcie so zodpovednosťami, právomocami a vzťahmi.

¹⁶ Vecný vzťah sa podľa ISO 37001 chápe v širšom zmysle tak, že predstavuje činnosti, ktoré sú relevantné na účely existencie organizácie.

¹⁷ V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto protikorupčného programu sa namiesto neho ako synonymum používa priesračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“. V hovorovej reči je akceptovateľný aj výraz „protikorupčné riadenie“.

¹⁸ *Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite*, OECD 26.1.2017. <http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF

¹⁹ V zákone č. 357/2004 Z. Z. je v § 2 ods. 2 pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov“. V zákone č. 552/2003 Z. Z. sa v § 2 ods. 2 verejný záujem chápe ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

²⁰ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

²¹ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

²² <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

Zvyšovanie povedomia o korupcii sa chápe ako interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na *aktivizáciu* protikorupčného správania.

POUŽITÉ SKRATKY

EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
GR	generálny riaditeľ/generálna riaditeľka
GTSÚ	generálny tajomník/generálna tajomníčka služobného úradu
K-VÚV	kancelária vedúceho/vedúcej Úradu vlády SR
LO	legislatívny odbor
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OPK	odbor prevencie korupcie
OÚ	osobný úrad
RPŠS	Rada pre štátnu službu
RPKP	rezortný protikorupčný program
SK	sekcia kontroly
SPKKM	sekcia prevencie korupcie a krízového manažmentu
SR	Slovenská republika
SŠSVS	sekcia štátnej služby a verejnej služby
SVL	sekcia vládnej legislatívy
TZ	Trestný zákon
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VÚV	vedúci/vedúca Úradu vlády SR

3. Východiská RPKP

RPKP zohľadňuje základné faktory²³ uvedené v Protikorupčnej politike, ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jeho realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa analýzy SWOT²⁴. Protikorupčná politika je súčasťou celkovej politiky dodržiavania predpisov a pravidiel. Protikorupčná politika a systém protikorupčného manažérstva pomáhajú organizácii vyhnúť sa alebo zmierňovať náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a zlepšovať jej povesť.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vytvárať vhodné také *inštitucionálne, právne a spoločenské podmienky* na ministerstve a v organizáciách, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. Na ministerstve a v organizáciách, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci má preto kľúčový význam uplatňovať zásadu nulovej tolerancie korupcie. V súvislosti s touto zásadou sa nesmú zľahčovať alebo prehliadať ani prejavy korupčného správania a riziká, ktoré by mohli umožniť vznik korupcie alebo vytvoriť priestor či príležitosť na jej spáchanie.

Keďže korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú *verejný záujem*, musí byť zabezpečená ochrana verejného záujmu.

Akékoľvek znižovanie transparentnosti rozhodovacích procesov orgánov verejnej moci je neprijateľné. Týka sa to nielen oblastí, v ktorých sa rozhoduje o použití či pridelovaní prostriedkov z verejných zdrojov, ako aj procesov schvaľovania, povoľovania, udeľovania licencií, akreditácií, pokút a sankcií. V tejto súvislosti je takisto potrebné odstrániť z rozhodovacích procesov všetky diskrečné prvky, ktoré by mohli vytvárať priestor pre korupčné správanie. Pri rozhodovaní na základe vlastnej úvahy nesmie byť spochybnená integrita ani dôveryhodnosť orgánu, v mene ktorého sa rozhodnutie vydáva. Rovnako je potrebné dôrazne uplatňovať vyvoditeľnú zodpovednosť za vytváranie priestoru, príležitostí a podmienok pre korupciu, ako aj pre vznik a existenciu korupčných schém a sietí („karuselovej korupcie“).

Osobitne dôležitú úlohu pri zvyšovaní dôvery v štátne inštitúcie zohráva aktívna spolupráca so zástupcami občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií, a preto je pri realizácii RPKP dôležitá spolupráca so zástupcami mimovládnych i občianskych organizácií.

4. Faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky

Táto časť sa sústreďuje na základné faktory, ktoré môžu pomôcť pri realizácii RPKP alebo ohroziť je úspešnosť.

I. Faktory, ktoré majú priaznivý vplyv na realizáciu protikorupčného programu ministerstva

- konkrétne prejavovaná vôľa bojovať proti korupcii a znižovať korupčné riziká;

²³ Protikorupčná politika SR na roky 2019–2023, časť 5.1 *Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky*.

²⁴ SWOT (z angl. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) – silné a slabé stránky, možnosti a ohrozenia.

- podpora vedenia ministerstva a podpora vedenia v organizáciách, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci pri vypracovaní a zavedení rezortného protikorupčného programu;

II. Faktory, ktoré majú nepriaznivý vplyv na realizáciu protikorupčného programu

- nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii na ministerstve zo strany zamestnancov;
- nízka dôvera zamestnancov v účinnosť uplatňovania protikorupčných pravidiel v praxi;
- obava zamestnancov oznamovať nekalé praktiky a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania;
- uplatňovanie protikorupčných pravidiel a morálnych zásad v organizácii je často vnímané ako formálne.

III. Faktory, ktoré sú príležitosťami podporujúcimi realizáciu protikorupčného programu ministerstva a organizácií, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci

- klíma v spoločnosti je priaznivá pre zavádzanie protikorupčných opatrení;
- rastúci tlak verejnosti na riešenie problémov spojených s korupciou;
- zavádzanie IT technológií do riadenia korupčných rizík a na oznamovanie korupcie a inej protispoločenskej činnosti;
- realizácia spoločného projektu s OECD na roky 2019 – 2023 „Posilňovanie integrity a zefektívňovanie prevencie korupcie v SR“.

IV. Faktory z okolitého prostredia, ktoré ohrozujú realizáciu protikorupčného programu ministerstva a organizácií, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci

- prevažujúci pesimistický postoj verejnosti k odstráneniu korupcie;
- vysoká miera tolerancie korupcie zo strany verejnosti;
- neexistencia systému hĺbkovej analýzy dôveryhodnosti partnerov vecného vzťahu;
- riziko neodhalenia účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní;
- zdokonaľovanie korupčných schém ako reakcia na protikorupčné opatrenia;
- chýbajúca nestrannosť či nezaujatosť pri výbere a medializácii podozrení z korupčného konania;
- zisťné dôvody pri podpore kultúry integrity vo verejnom sektore a naprieč celým politickým spektrom.

5. Priority RPKP

Protikorupčný program ministerstva a organizácií, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci je postavený na prioritách a cieľoch, ktoré vychádzajú z priorit Protikorupčnej politiky SR a Národného protikorupčného programu SR.

Priorita 1: Posilniť postavenie ministerstva ako dôveryhodnej inštitúcie, ktorá svojou činnosťou presadzuje a chráni verejný záujem prostredníctvom znižovania priestoru a príležitostí pre korupciu.

Priorita 2: Zvyšovať efektívnosť protikorupčného riadenia na ministerstve.

Priorita 3: Vytvárať a posilňovať protikorupčné prostredie.

6. Riadenie korupčných rizík

Riadenie korupčných rizík ako **súčasť protikorupčného systému** sa uskutočňuje vo všetkých rezortoch v zmysle uznesenia vlády SR č. 585/2019 k protikorupčnej politike SR.

Za tým účelom Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v rámci ucelenej koncepcie protikorupčnej agendy bude realizovať nasledovné postupy, ktoré sú determinované konkrétnymi cieľmi a opatreniami.

Ciele a opatrenia

Cieľ č. 1:	Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík
Ukazovateľ:	Identifikované a odstránené nedostatky umožňujúce vznik a existenciu korupčných rizík

Identifikácia nedostatkov v organizácii, ktoré umožňujú alebo by mohli umožniť vznik a prípadne existenciu korupčných rizík, musí byť založená na faktoch (zásada dôkazného základu). Ministerstvo zavádza systém riadenia korupčných rizík. Pritom sa identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať vzhľadom účel organizácie, jej veľkosť, štruktúru, rozhodovacie právomoci, povahu, rozsah a zložitosť činností. Treba však zdôrazniť, že **identifikované korupčné riziko neznamená, že už dochádza ku korupcii** alebo s ňou súvisiacej protispoločenskej činnosti. Toto riziko iba naznačuje, že existuje priestor, príležitosť alebo vhodné podmienky na uskutočnenie korupcie. Na uľahčenie identifikácie, analýzy a vyhodnocovania korupčných rizík je potrebné vypracovať jasný a ľahko zrozumiteľný systém, ktorý pomôže efektívne riadiť tieto riziká, pričom sa zohľadní poradie ich dôležitosti.

Opatrenie č. 1.1:	Zaviesť systém riadenia korupčných rizík
Ukazovatele:	katalóg identifikovaných korupčných rizík
Vytvorenie katalógu identifikovaných korupčných rizík:	do 31. januára 2020 a potom jeho priebežná aktualizácia
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	do 30. júna 2020 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP (vrátane navrhnutia prípadných opatrení)
Gestor:	SK
Spolugestori:	generálni riaditelia sekcií, riaditelia odborov, ktoré nepatria pod žiadnu sekciu, riaditelia organizácií, ktoré sú v zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci ministerstva

Cieľ č. 2:	Účinne chrániť oznamovateľov podozrení z korupcie, inej protispoločenskej činnosti a neetického správania
Ukazovateľ:	Ministerstvo má zavedený systém ochrany oznamovateľov, ktorý im poskytuje istotu, že nebudú proti nim použité odvetné opatrenia v dôsledku nahlásenia protispoločenskej činnosti

Princípom ochrany oznamovateľov sú postupy a pravidlá/interné predpisy nastavené tak, aby zaručovali podporu a ochranu osobám, ktoré v dobrej viere upozornia na vznik korupčných rizík, možné korupčné alebo iné protispoločenské konanie či neetické správanie. Súčasťou ochrany týchto osôb je uplatňovanie systému pravidiel a postupov na nestranné posúdenie správania voči zamestnancovi, ktoré je možné pokladať za odvetný postih za to, že nahlásil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania. Dôkazné bremeno je na osobe, ktorá navrhla uplatniť alebo uplatňuje postih. Samotná existencia právnych predpisov na postihovanie korupcie nestačí na to, aby sa miera korupcie znížila.

Opatrenie č. 2.1:	Vypracovať a realizovať program zvyšovania povedomia zamestnancov o ochrane oznamovateľov a postupoch oznamovania podozrení z korupcie, korupčného správania a iného protispoločenského konania
Ukazovatele:	a) vypracovaný plán aktivít na zvyšovanie povedomia o ochrane oznamovateľov b) počet uskutočnených aktivít a počet účastníkov c) zamestnanci poznajú postupy nahlásovania nekalého konania d) zamestnanci sú schopní požiadať o ochranu v prípade nahlásenia podozrení z nekalého konania
Termín vypracovania plánu aktivít	do 30. júna 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP (vrátane navrhnutia prípadných opatrení)
Gestor:	OÚ
Spolugestori:	generálni riaditelia sekcií, riaditelia odborov, ktoré nepatria pod žiadnu sekciu, riaditelia organizácií, ktoré sú v zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci ministerstva

Cieľ č. 3	Zvyšovaním povedomia o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov
Ukazovateľ:	Zamestnanci sa iniciatívne zapájajú do prevencie korupcie vrátane identifikácie korupčných rizík a navrhujú opatrenia na ich minimalizáciu a prípadne odstránenie

Doterajšie školenia a metódy zvyšovania povedomia o korupcii sa väčšinou sústreďovali na jednoduché prezentácie alebo prednášky o korupcii. Nezistoval sa dosah týchto aktivít a neboli stanovené ani merateľné ukazovatele, ktoré by poskytli informáciu o tom, či došlo k nejakej zmene v neprospech korupcie alebo vzniku korupčných rizík. Zúženie vyhodnocovania protikorupčných vzdelávacích aktivít opierajúceho sa o formalistický prístup a bez toho, aby sa zistila účinnosť danej aktivity, však možno pokladať za korupčné riziko. Dôraz teda treba klásť na skutočné, praktické uplatňovanie a vyhodnocovanie účinnosti protikorupčného úsilia a zabránenie nedostatkom v aplikačnej praxi, napríklad pri uplatňovaní zákonov a predpisov. Pri hodnotení vzdelávacích aktivít na posilnenie prevencie korupcie je nevyhnutné klásť dôraz na reálne prejavy protikorupčného správania a konania zamestnancov vrátane vedúcich či riadiacich pracovníkov. Vzdelávacie aktivity zahŕňajú jednak úvodné protikorupčné vzdelávanie pre novo prijatých zamestnancov a ostatných členov personálu a jednak priebežné protikorupčné vzdelávanie pre celý personál ministerstva.

Opatrenie č. 3.1:	Zaviest' systém protikorupčného vzdelávania a vyhodnocovať účinnosť vzdelávacích aktivít zameraných na aktivizáciu protikorupčného správania
Ukazovateľ:	<ul style="list-style-type: none"> a) zvýšená iniciatíva zamestnancov pri identifikácii priestoru a príležitostí umožňujúcich vznik a existenciu korupčných rizík b) počet návrhov na zmenšenie a prípadne odstránenie korupčných rizík c) riešenie etických dilem v rámci vzdelávacích aktivít d) novo prijatí zamestnanci sa zúčastnia úvodných vzdelávacích aktivít o prevencii korupcie, etike a integrite e) členovia personálu sa zúčastňujú priebežných vzdelávacích aktivít o prevencii korupcie, etike a integrite
Termín zavedenia systému:	do 30. júna 2020
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti realizácie:	do 30. júna 2021 a potom pravidelne v rámci aktualizácie RPKP (vrátane navrhnutia prípadných opatrení)

Gestor:	OÚ
Spolugestori:	generálni riaditelia sekcií, riaditelia odborov, ktoré nepatria pod žiadnu sekciu, riaditelia organizácií, ktoré sú v zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci ministerstva

6. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia RPKP

Účelom monitorovania RPKP je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a mieru uistenia o dosiahnutých zlepšeniach na ministerstve. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie.

Pri monitorovaní sa prostredníctvom sekcie kontroly priebežne zbierajú údaje a informácie o stave vykonávania opatrení zainteresovanými subjektmi, ktorými sú organizačné útvary. Na zabezpečenie hladkého priebehu monitorovania a náležitého vyhodnotenia RPKP je však nevyhnutná spolupráca a súčinnosť so všetkými útvarmi ministerstva.

Pri monitorovaní, ako aj vyhodnotení, sa berú do úvahy najmä informácie poskytnuté organizačnými útvarmi ministerstva, resp. zainteresovanými stranami. Informácie z médií, hodnotiacich správ a prieskumov vypracovaných medzinárodnými i vnútroštátnymi organizáciami, od podnikateľského sektora, ako aj od mimovládnych organizácií umožnia získať objektívny a nezaujatý pohľad na vykonávanie RPKP. To znamená, že pri vyhodnocovaní sa zohľadňujú všetky uvedené zdroje informácií.

Pri hodnotení sa berie do úvahy aj určenie nedostatkov (slabých stránok), ktoré majú nepriaznivý vplyv na schopnosť identifikovať, zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká. Zároveň sa identifikujú príčiny nevykonania alebo nedostatočného vykonávania opatrení. Takisto sa uvedie, aké zlepšenia sa dosiahli a aké sú trendy a poučenia pre ďalšie obdobie.

Keďže RPKP je otvorený dokument, počíta sa s tým, že v prípade potreby a zistenia nedostatkov a nových skutočností bude priebežne aktualizovaný. Ministerstvo v súčinnosti s jeho útvarmi a v súčinnosti s organizáciami, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci navrhne prípadné zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení, riešenia problémov a spôsoby eliminácie prekážok spomaľujúcich alebo znemožňujúcich realizáciu RPKP.

Súhrnné hodnotenie vykonáva za ministerstvo a za organizácie, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej, resp. kontrolnej právomoci sekcia kontroly raz ročne za uplynulý kalendárny rok a predkladá úradu vlády najneskôr 30. apríla nasledujúceho roku.

JUDr. Ján Richter
minister